

La cultura no és un resultat del benestar. N'és una de les seves condicions.

Publicat per [Interacció](#) [1] el 06/11/2019 - 11:10 | Última modificació: 06/07/2026 - 08:21

Els governs han començat a substituir una idea del progrés basada gairebé exclusivament en el creixement econòmic per una altra centrada en el benestar de les persones. Aquest canvi ha donat lloc a nous marcs d'avaluació de les polítiques públiques, com el *Living Standards Framework* desenvolupat pel Tresor de Nova Zelanda. El document de Paul Dalziel, Caroline Saunders i Catherine Savage parteix d'aquest context per formular una pregunta força: quin lloc hi ocupa la cultura quan mesurem el benestar d'una societat? La seva resposta és clara. La cultura no constitueix un sector més dins de les polítiques públiques, sinó una de les condicions que fan possible el benestar mateix.

?Quan la cultura és transversal, el risc és que acabi sent invisible. El repte és integrar-la sense dissoldre-la.

L'argument central consisteix a mostrar que la cultura amplia les capacitats de les persones per viure la vida que valoren. Assumint l'enfocament de les capacitats d'Amartya Sen, els autors sostenen que el benestar no depèn únicament dels recursos disponibles, sinó també de les possibilitats efectives que tenen les persones per desenvolupar els seus projectes vitals. La cultura és decisiva perquè configura aquestes possibilitats des de la infància: proporciona llenguatges, valors, identitats, formes de relació i maneres d'entendre el món que permeten participar plenament en la vida social. En aquest sentit, participar en la vida cultural no és un luxe afegit al benestar, sinó una expressió d'un dret fonamental.

A partir d'aquesta premissa, el document qüestiona la manera habitual d'incorporar la cultura dins dels sistemes d'indicadors. Massa sovint es redueix a mesurar assistència a activitats culturals o alguns aspectes vinculats a la identitat. Els autors proposen una mirada molt més àmplia articulada al voltant de cinc dimensions: el desenvolupament cultural dels infants, les competències culturals, el respecte i la seguretat cultural, els actius patrimonials i la vitalitat cultural. Aquest desplaçament és rellevant perquè suggereix que el benestar cultural no consisteix tant a consumir cultura com a poder viure-la, transmetre-la i transformar-la al llarg del temps.

És en aquest punt on apareix una de les aportacions més interessants de l'informe. Els autors observen que molts marcs de benestar incorporen la cultura com un element transversal. En teoria això sembla positiu, perquè significa que la cultura travessa el capital humà, el capital social, el patrimoni físic o el medi natural. En la pràctica, però, aquesta transversalitat acaba convertint-se en invisibilitat. Si la cultura és present a tot arreu però no disposa d'indicadors propis ni d'un espai explícit dins del sistema d'avaluació, acaba desapareixent de les decisions públiques. El problema no és conceptual, sinó institucional.

Per evitar-ho, el document recupera el concepte de **capital cultural**. No el presenta necessàriament com un cinquè capital independent, sinó com un recurs que impregna els altres quatre. Les competències culturals formen part del capital humà; les organitzacions i les pràctiques compartides reforcen el capital social; el patrimoni material constitueix capital físic; els paisatges culturalment significatius formen part del capital natural. Aquesta proposta resulta especialment significativa perquè permet entendre la cultura no com una despesa pública destinada a activitats artístiques, sinó com una infraestructura que sosté la capacitat d'una societat per generar benestar al llarg del temps.

Aquesta lectura també modifica la justificació de la inversió pública en cultura. El document recorre als arguments clàssics de l'economia cultural per explicar que moltes activitats artístiques presenten fallades de mercat que dificulten el seu sosteniment exclusivament privat. Tanmateix, la seva aportació més rellevant és una altra. La cultura genera valors que el mercat difícilment pot captar: reforça el sentiment de pertinença, preserva patrimoni per a les generacions futures, crea oportunitats de participació i produeix beneficis col·lectius que van molt més enllà dels seus usuaris directes. Invertir en cultura significa, des d'aquesta perspectiva, invertir en les condicions que fan possible una societat cohesionada i democràtica.

Llegit avui, el document conserva una notable solidesa conceptual. Bona part dels debats actuals sobre drets culturals, benestar o desenvolupament sostenible hi són anticipats amb claredat. Al mateix temps, la seva lectura també permet identificar un límit propi del moment en què va ser escrit. La preocupació principal és construir millors indicadors. L'experiència dels darrers anys mostra que el repte és encara més complex. Disposar de bons indicadors no garanteix que la cultura pesi realment en les decisions polítiques ni en les prioritats pressupostàries. El desafiament ja no consisteix únicament a fer visible la cultura dins dels marcs de benestar, sinó a convertir aquesta visibilitat en capacitat efectiva d'orientar l'acció pública.

És precisament aquí on el document continua sent especialment valuós. Recorda que la pregunta fonamental no és quants equipaments culturals té una societat ni quantes persones participen en activitats artístiques. La pregunta és fins a quin punt la cultura forma part de les condicions que permeten a les persones construir una vida que consideren digna de ser viscuda. Aquesta és la seva aportació més perdurable. (n. de l'e., 2026)

Referència

Dalziel, P., Saunders, C., i Savage, C. (2019). *Culture, Wellbeing, and the Living Standards Framework: A Perspective*. New Zealand Treasury Discussion Paper 19/02. Ministry for Culture and Heritage & The Treasury.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

—

—

— [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Etiquetes: avaluació de polítiques culturals

Etiquetes: polítiques culturals

Etiquetes: cultura i salut

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2020/cultura-benestar>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/dp19-02-culture-wellbeing-lsf.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/8161>